

Definitieve versie

Tijdschema, werkprogramma en belangrijkste uitdagingen

(Samenvatting van de belangrijke kwesties in Wallonië)

4e cyclus van beheersplannen (2028-2033)

Uitdagingen voor een duurzaam waterbeheer in Wallonië

Wallonië – België

Kaderrichtlijn water

Inleiding

De uitvoering van het Europese waterbeleid (Kaderrichtlijn Water) voorziet in de opstelling van een programma van maatregelen opgenomen in een beheersplan met het oog op **de bescherming, verbetering en herstel van oppervlaktewaterlichamen*** (voornamelijk waterlopen, kanalen en waterlichamen), **grondwaterlichamen*** en **beschermde gebieden** en om verslechtering van hun staat te voorkomen.

- De eerste cyclus van beheersplannen had betrekking op de periode 2009-2015.
- De tweede cyclus van beheersplannen had betrekking op de periode 2016-2021.
- De derde cyclus van beheersplannen heeft betrekking op de periode 2022-2027.
- De vierde cyclus van beheersplannen zal betrekking hebben op de periode 2028-2033.

Uiterlijk op 22 december 2027 zullen de vierde beheersplannen "cyclus 2028-2033" worden aangenomen. Ze moeten worden uitgewerkt op basis van belangrijke uitdagingen die de „belangrijkste kwesties“ weerspiegelen, zoals vastgesteld in de verschillende Waalse stroomgebiedsdistricten.

Bepaalde uitdagingen en belangrijke kwesties kunnen een ander gewicht hebben naargelang de specifieke context van elk district.

Ter voorbereiding van de opstelling van de maatregelenprogramma's die betrokken zijn bij de vierde cyclus van de beheersplannen zijn het tijdschema, het werkprogramma voor de opstelling daarvan en de voorlopige synthese van de belangrijke vraagstukken op het gebied van waterbeheer ter inzage gelegd voor het openbare publiek en de watergebruikers van 2 december 2024 tot en met 2 juni 2025. **Deze brochure vormt het definitieve document na het openbaar onderzoek.**

De Waalse regering is de bevoegde autoriteit in de Waalse gedeelten van de internationale stroomgebiedsdistricten (ISG's) van de Maas, de Schelde, de Rijn en de Seine.

De Waalse Overheidsdienst Landbouw, Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu (SPW ARNE) en de Waalse Overheidsdienst Mobiliteit en Infrastructuur (SPW MI) worden door de Waalse Regering gemandateerd voor de uitwerking van deze plannen.

We wensen u veel leesplezier met deze brochure en bedanken alle deelnemers aan het openbare onderzoek voor hun ideeën over de voortdurende uitdaging die waterbescherming vormt.

Om deze brochure begrijpelijker te maken, vindt u achteraan in dit document een woordenlijst met de definities van bepaalde technische termen (*).

B : Uitwerking van de belangrijkste uitdagingen

Wallonië moest de belangrijkste vraagstukken identificeren die verband houden met het beheer van watervoorraden en aquatische milieus in de vier samenstellende districten: Maas, Schelde, Rijn en Seine.

Deze belangrijke vraagstukken en uitdagingen op het gebied van waterbeheer, en de belangrijke onderliggende kwesties, vormen de basis voor de uitwerking van de vierde beheerplannen en de bijbehorende maatregelenprogramma's.

Deze beheersplannen moeten oplossingen en aanvullende maatregelen bieden om de watervoorraden, de aquatische milieus en het beoogde gebruik van deze hulpbronnen te beschermen.

Om de belangrijkste uitdagingen en de voorstellen voor belangrijke kwesties in dit document vast te stellen, heeft de bevoegde overheid rekening gehouden met de volgende elementen:

- **de belangrijke kwesties** die tijdens de uitvoering van het eerste, tweede en derde beheersplan zijn vastgesteld. Sommige daarvan zijn actueel, andere zijn geüpdated rekening houdend met de ontwikkelingen die zijn waargenomen, zowel wat betreft de kwaliteit van de waterlichamen als wat betreft de Europese wetgeving en de geldende regelgeving;
- **de opmerkingen en suggesties** uit de verschillende openbare onderzoeken over het eerste (2009-2015), het tweede (2016-2021) en het derde beheersplan (2022-2027);
- **de rapporten** die zijn opgesteld in het kader van de staat van het Waalse leefmilieu¹;
- **de nieuwe uitdagingen en aandachtspunten** van de maatschappij, met name die welke naar voren zijn gekomen tijdens het laatste openbaar onderzoek over de oorspronkelijke versie van deze brochure.

De milieudoelstellingen die in 2033 moeten worden bereikt, zullen binnenkort worden vastgesteld en de vierde beheerplannen, met een looptijd van zes jaar, evenals de bijbehorende maatregelenprogramma's zullen worden opgesteld, rekening houdend met:

- de lijst met de belangrijke uitdagingen die door de Waalse Regering zijn goedgekeurd;
- de voortgang van de vorige maatregelenprogramma's "2010-2015"/"2016-2021"/"2022-2027" en de doeltreffendheid daarvan, alsook met de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van de Waalse waterlichamen.

Er zijn vijf belangrijke uitdagingen, die verschillende belangrijke kwesties omvatten, vastgesteld en goedgekeurd door de Waalse Regering. Ze worden hieronder weergegeven, zonder dat er een hiërarchische volgorde is op basis van hun impact op het milieu.

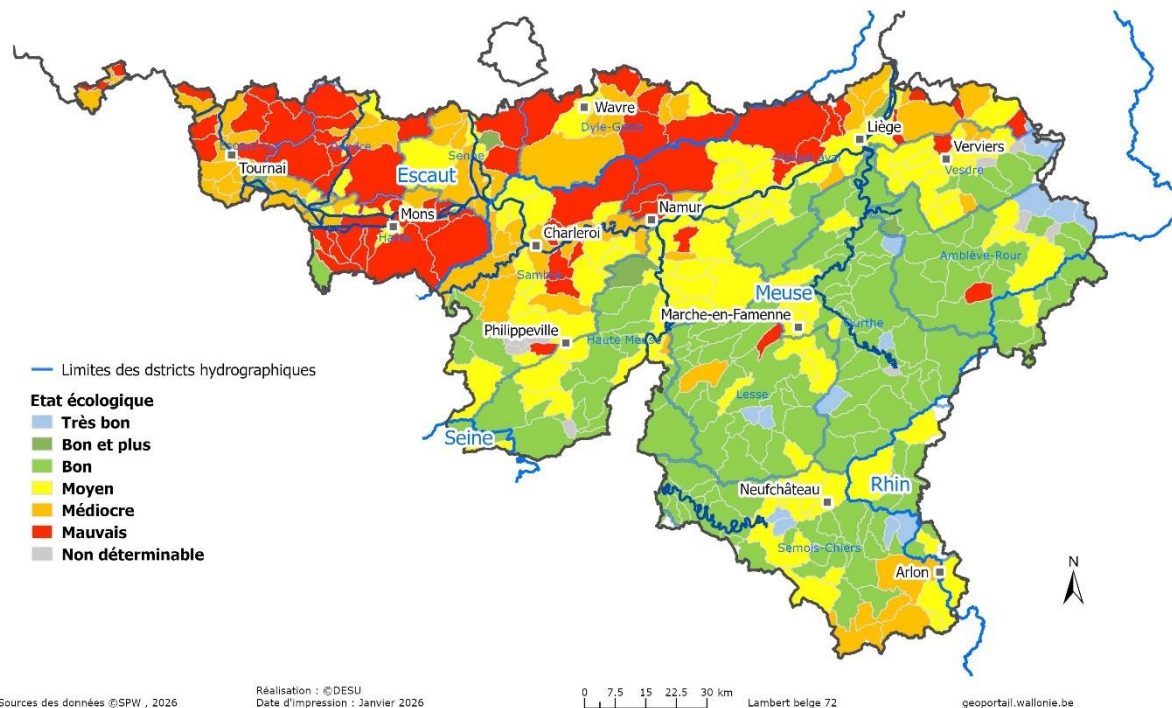
¹ <https://etat.environnement.wallonie.be>

C : Lijst van de belangrijke uitdagingen en bijbehorende belangrijke kwesties

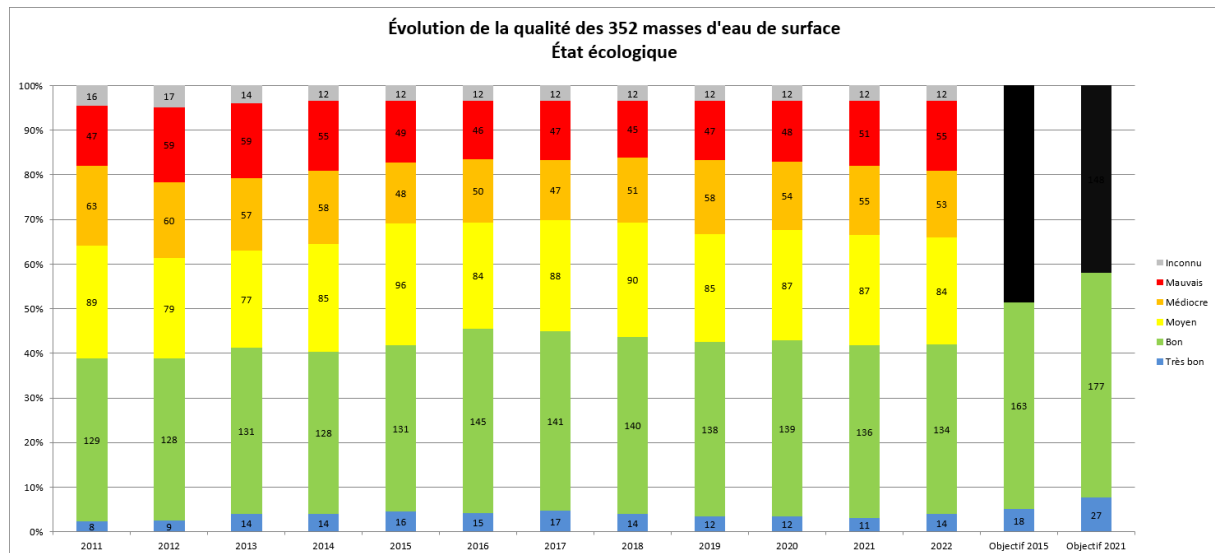
Uitdaging 1: Tot op heden werd slechts bij 41% van de oppervlaktewaterlichamen en 59% van de grondwaterlichamen de milieudoelstelling bereikt. Verwacht wordt dat deze percentages in 2027 dankzij de uitvoering van de PGDH3 zullen stijgen tot respectievelijk 57% en 62%. De Kaderrichtlijn Water schreef voor dat op die datum 100% moest worden nagestreefd, tenzij de druk zo groot zou zijn dat alleen "minder strenge doelstellingen" konden worden overwogen..

Etat écologique 2022 des masses d'eau de surface

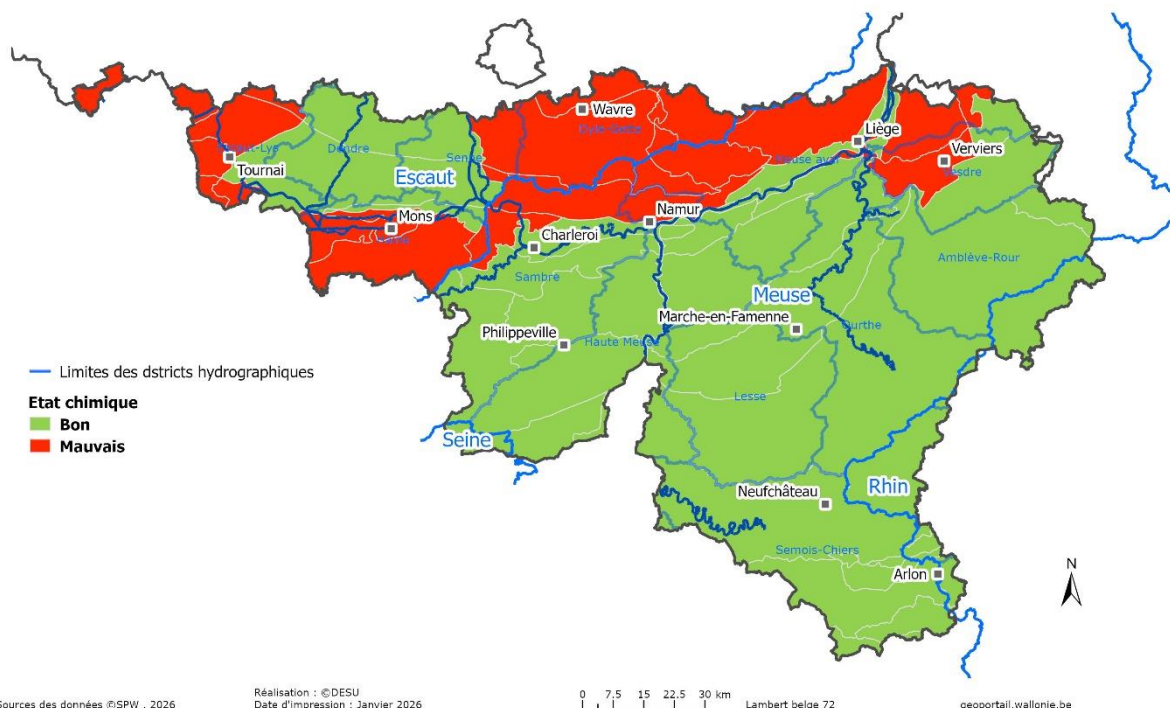
De ecologische staat van de oppervlaktewaterlichamen is sinds 2011 niet verbeterd en schommelt rond de 40% met een goede of zeer goede toestand. Deze stabiliteit is te verklaren door een onvoldoende daling van de druk (ondanks investeringen in de zuivering van huishoudelijk afvalwater) en door de traagheid van de biologische parameters (vissen, macro-invertebraten), die goede fysisch-chemische en hydromorfologische omstandigheden nodig hebben om zich te herstellen.

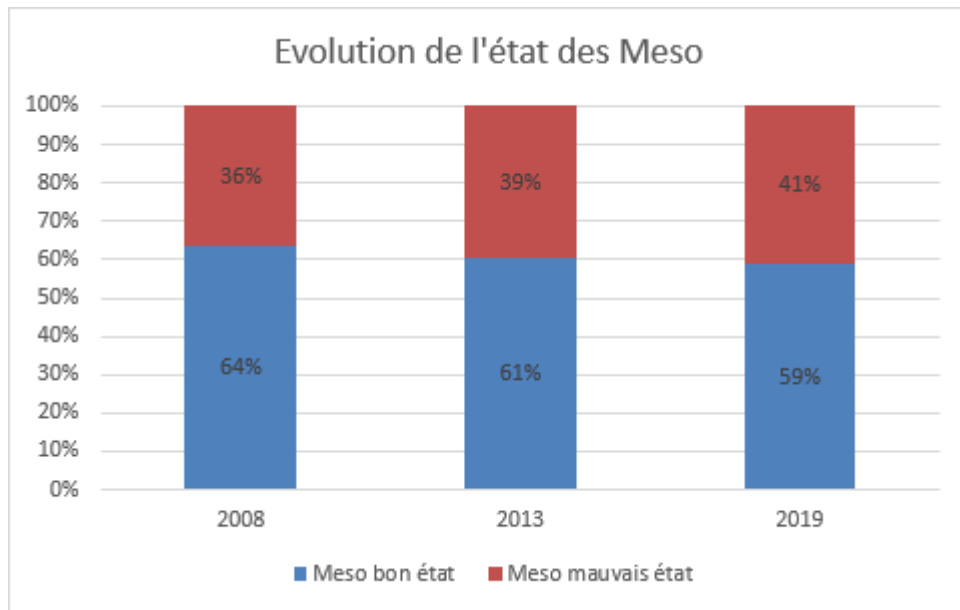

De chemische staat van de grondwaterlichamen is sinds 2008 zeer stabiel. De druk vanuit de landbouw, die de oorzaak is van de meeste overschrijdingen van de normen (nitraat en pesticiden), is in deze periode namelijk nauwelijks veranderd. Een aanpassing van de landbouwpraktijken is dus nodig om de milieudoelstellingen te kunnen halen. Er zou echter geen onmiddellijke verbetering van de chemische staat van de betrokken waterlichamen optreden door de aanwezigheid van restanten van nitraten en bepaalde werkzame stoffen in pesticiden of de metabolieten ervan, en vanwege de doorlooptijd van de verontreinigende stoffen van het oppervlak naar de watervoerende lagen, die zeer lang kan zijn.

Etat chimique 2019 des masses d'eau souterraine

Hoe kan de verwezenlijking van de milieudoelstellingen worden versneld?

1 Doelstellingen en prioritering van de inspanningen

- De kans om 100% in goede staat te bereiken tegen 2027 is uiterst beperkt voor het oppervlaktewater en vrijwel onbestaande voor het grondwater. Moeten de inspanningen worden gericht op drinkwater voorzieningsgebieden in plaats van op het gehele waterwegennet en grondwaterlagen?
- Als de beschikbare middelen niet toereikend zijn om de doelstellingen voor alle risicovolle waterlichamen te halen, welke criteria moeten dan worden gehanteerd om prioriteiten te stellen in een kosten-batenbenadering, waarbij tegelijkertijd de rechtvaardigheid tussen grondgebieden en burgers wordt gewaarborgd?

2 Sanering van huishoudelijk afvalwater

- 158 Waalse agglomeraties zijn medeverantwoordelijk voor het feit dat de goede ecologische staat niet is bereikt, omdat ze nog niet over zuiveringsinstallaties beschikken. Als het huidige tempo van zes ingebruiknames per jaar wordt aangehouden, zou het veertig jaar duren om alle agglomeraties uit te rusten. Hoe kan dit tempo worden versneld, wetende dat de veroudering van de bestaande installaties (riolering, inzameling, verwerking) ook bijkomende middelen zal eisen?
- Welke maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat alle huizen correct op het rioleringsnetwerk zijn aangesloten, rekening houdend met de rol die het speelt bij het niet bereiken van een goede staat van de oppervlaktewaterlichamen?
- Hoe kan de coördinatie tussen lokale en gewestelijke actoren worden versterkt om het beheer van de rioolnetwerken te verbeteren en een geïntegreerde aanpak te waarborgen?

3 Chemische en industriële verontreiniging

- Bepaalde chemische stoffen (koolwaterstoffen, kwik, broomdifenylethers, heptachloor, PFAS...) komen in alle oppervlaktewaterlichamen voor. Hoe kunnen deze emissies aan de bron, binnen industriële processen en in huishoudens worden vermindert?
- Bijna 370 industriële bedrijven hebben invloed op de ecologische en chemische staat van oppervlaktewater. Hoe kan de herziening van milieuvergunningen worden versneld (meer personeel, wijzigingen in de regelgeving, enz.)?

- De regelgeving verbiedt elke verslechtering van de huidige kwaliteit. Als bepaalde verontreinigende stoffen de normen nu al overschrijden, betekent dit dan dat nieuwe lozingen die deze stoffen bevatten bij een verandering van activiteit of een nieuwe vestiging systematisch verboden zijn?
- De "CR" fungeren al meer dan 30 jaar als lokaal schakelpunt voor waterbeheer. De veldinventarisatie die over het hele grondgebied wordt uitgevoerd, moet het mogelijk maken om schade aan waterlopen op te sporen. Moet hun rol worden versterkt om de bronnen van vervuiling beter te begrijpen en om meer te communiceren met lokale actoren op het niveau van het deelstroomgebied?

4 Historische verontreiniging en aansprakelijkheid

- Hoe kan de impact van historische verontreiniging op de goede staat van waterlichamen worden beperkt en hoe kunnen de verantwoordelijken worden geïdentificeerd om hen financieel aansprakelijk te stellen?
- Hoe moet historische verontreiniging van sedimenten en bodems worden verwerkt? Wie moet de sanering of de kosten voor het baggeren voor zijn rekening nemen, rekening houdend met het principe dat de vervuiler betaalt?

5 Landbouw en economisch beleid

- Hoe kunnen we landbouwmodellen met de minste impact (minder gebruik van pesticiden en kunstmest) stimuleren? Gaat het huidige GLB-model in de goede richting, gezien de concurrerende internationale context?

6 Controles van en hefbomen voor conformiteit

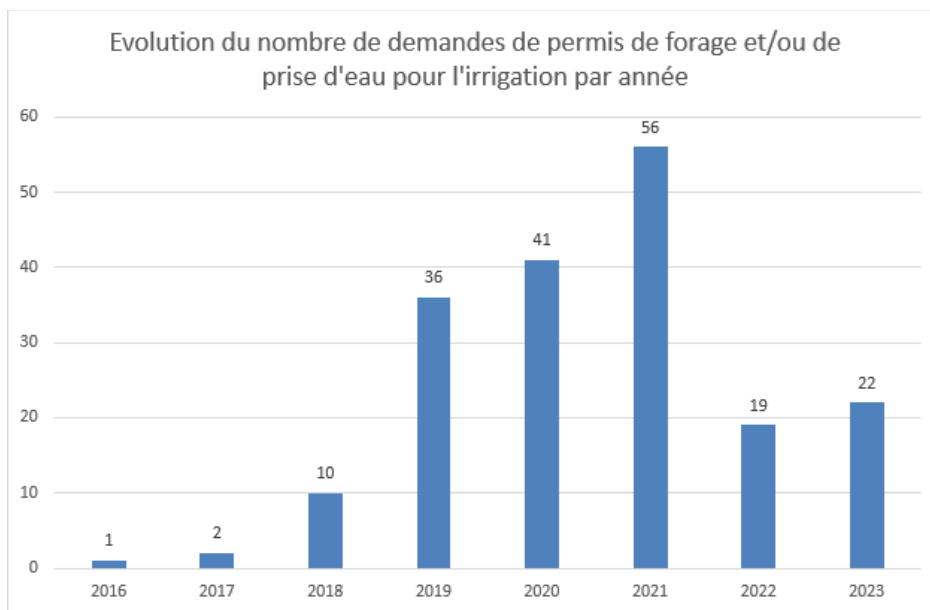
- Het percentage gecontroleerde landbouwbedrijven en industriële bedrijven is laag. Als een verhoging niet mogelijk is, welke andere middelen (zelfcontrole, niet-administratieve instrumenten, gerichte maatregelen...) kunnen dan de naleving van de regelgeving waarborgen?
- Welke financiële, technische of organisatorische maatregelen kunnen bedrijven helpen hun afval te verminderen en onder controle te houden, door de terugwinning en het hergebruik ervan te bevorderen, onder meer via mutualisering tussen bedrijven binnen een industriegebied?

7 Herindustrialisering en ruimtelijke organisatie

- Hoe kunnen we de industriële activiteit ruimtelijk (her)inrichten en anticiperen op de ontwikkeling ervan, rekening houdend met de specifieke behoeften van bedrijven, de beschikbaarheid van collectieve voorzieningen en middelen, en tegelijkertijd risico's bundelen om deze beter te beheersen en aan te pakken? Welke instrumenten zouden bedrijven met name het beste kunnen informeren, rekening houdend met de beperkingen die samenhangen met de kwalitatieve en kwantitatieve staat van de waterlichamen waarin zij zich wilden vestigen?

Uitdaging 2: Volgens de klimaatmodellen zou Wallonië te maken kunnen krijgen met hogere temperaturen en jaarlijkse neerslag die weliswaar stabiel blijft wat de hoeveelheid betreft, maar die ongelijkmatiger over het jaar zou zijn verdeeld. De perioden van waterstress zullen vaker voorkomen en langer duren voor bepaalde teelten (maïs, aardappelen), maar ook voor graslanden. De intensiteit van de regenval zal ook toenemen, met ernstigere gevolgen wanneer dit plaatsvindt op bodems met aanzienlijke waterstress.

Hoe kunnen de uitdagingen die de klimaatverandering stelt voor het waterbeheer worden aangepakt ?

De evolutie van het aantal vergunningsaanvragen voor boringen en/of waterwinning voor irrigatie door landbouwbedrijven houdt duidelijk verband met de weersomstandigheden: het aantal aanvragen is gestegen als reactie op droge jaren (2018 tot 2021), terwijl ze op dit moment nog gematigd blijven. Deze tendens zou zich echter opnieuw of nog sterker kunnen voordoen bij nieuwe toekomstige perioden van droogte.

1. Beheer van de captaties en aanpassing van de landbouw

- Steeds meer boeren vragen nieuwe captatievergunningen aan, met name om bepaalde gewassen bij droogte te kunnen irrigeren. Hoe kunnen we captatievergunningen efficiënt beheren en tegelijkertijd verstandig omgaan met de watervoorraden, als de Waalse landbouw zich in die richting ontwikkelt?
- Kan het gebruik van distributiewater een beter controleerbaar en goedkoper alternatief zijn voor landbouwers?

2. Prioritering van het gebruik in tijden van schaarste

- In geval van waterschaarste, nadat prioriteit is gegeven aan de drinkwatervoorziening, hoe moet het watergebruik dan worden geprioriteerd tussen de verschillende sectoren?

3. Regeneratieve maatregelen en infiltratie van regenwater

- Naast regelgevende en aanpassingsmaatregelen, hoe kunnen we "regeneratieve" en "natuurgebaseerde" oplossingen (die de infiltratie van regenwater in de bodem en naar de

grondwaterlagen bevorderen in plaats van de afvoer ervan) stimuleren in stedenbouw, industrie, huishoudens en landbouw?

- Moet de verplichting tot infiltratie van regenwater, zoals vastgelegd in het Waterwetboek, niet worden uitgebreid tot het hele grondgebied, en moet de verdichting van oppervlakken in het Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling niet strenger worden gereguleerd en beperkt, gezien het feit dat ruimtelijke optimalisatie slechts een deel van de oplossing is?

4. Hergebruik en vermindering van de captaties

- Moeten het hergebruik van afvalwater en het gebruik van regenwater worden gestimuleerd om captaties te verminderen?

5. Bescherming tegen afspoeling en modderstroom

- Hoe kan de kwaliteit van het oppervlaktewater beter worden beschermd tegen de aanvoer van sediment en verontreinigende stoffen door afvloeiing en modderstroom bij hevige regenval?

6. Herstel van waterlopen en overstromingsbeheer

- In Wallonië zijn bijna 5 000 obstakels voor de vismigratie geïnventariseerd en is 20 % van de oppervlaktewaterlichamen sterk aangepast. Deze inrichtingen versterken de gevolgen van overstromingen, die waarschijnlijk vaker zullen voorkomen. Moeten we de nodige middelen inzetten om de natuurlijke kenmerken van waterlopen te herstellen, teneinde hun biologische staat te verbeteren en de gevolgen van overstromingen te beperken?

7. Territoriale planning en watercyclus

- Moeten de instrumenten voor territoriale planning bedoeld bij het Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling, meer rekening houden met de verbanden tussen activiteiten en de watercyclus (lozingen, behoeften, overstromingsrisico's) bij het bepalen van de locatie ervan?

8. Geothermie en grondwaterlichamen

- Welke gevolgen heeft diepe geothermie op de staat van grondwaterlichamen en hoe kunnen deze worden beperkt?

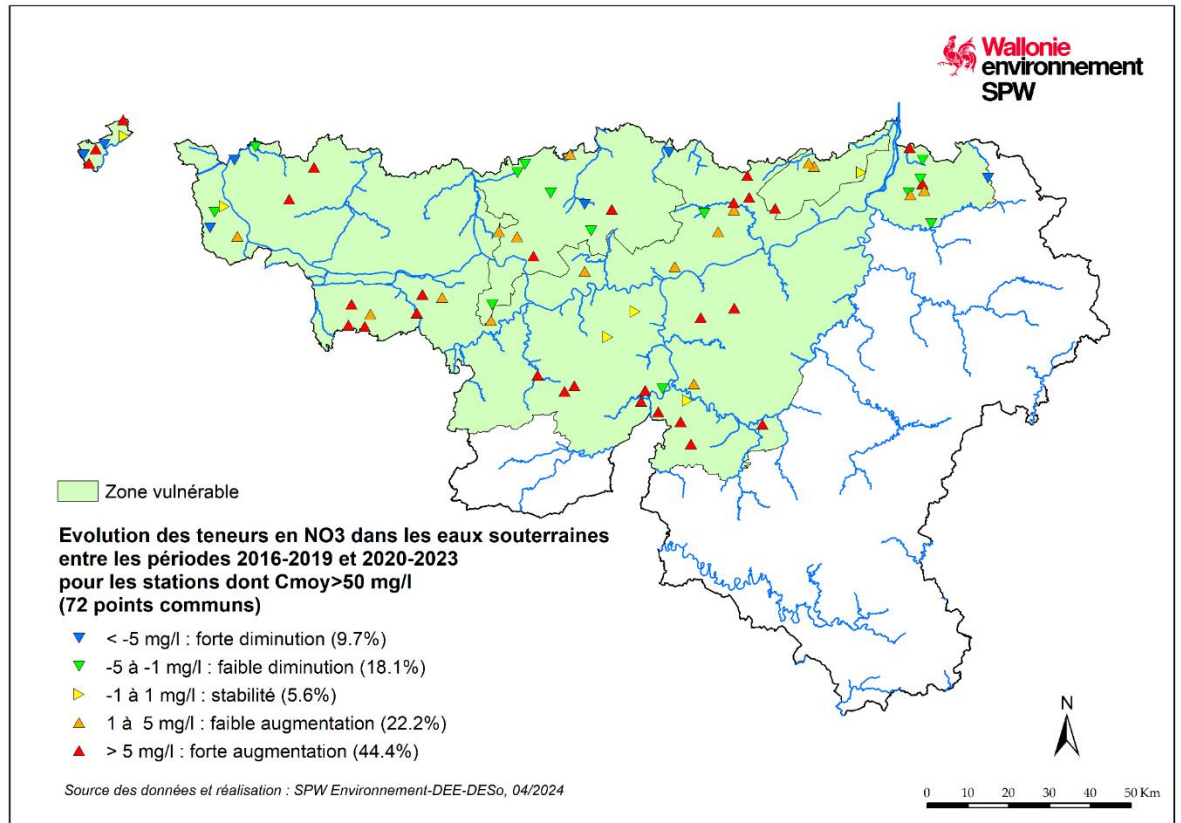
9. Weerstand van gewassen en verantwoorde irrigatie

- Hoe kunnen we de weerstand van gewassen tegen waterstress versterken (door geschikte planten te kiezen en droogtebestendige rassen te selecteren) en efficiënte, waterbesparende irrigatietechnieken stimuleren wanneer dat toch nodig is?
-
- Hoe kunnen we verspilling van deze hulpbron tegengaan?

Uitdaging 3: Hoe zorg je voor een eerlijke verdeling van de inspanningen over de aandrijfkraften?

Op het gebied van de diensten gebonden aan het gebruik van water (sanering van afvalwater of productie-distributie van drinkwater), moeten de lidstaten het principe "de vervuiler betaalt" toepassen. Dat wil zeggen dat elke sector (bijvoorbeeld industrieën, huishoudens of landbouwers) moet bijdragen aan de kosten van deze diensten, in verhouding tot het gebruik dat zij ervan maken of in verhouding tot de schade die zij eraan toebrengen. Dit wordt het "terugwinningspercentage" genoemd, dat bijna 100% moet bedragen om te voldoen aan het principe "de vervuiler betaalt". Dit doel kan worden bereikt door een tariefbeleid te voeren dat gebruikers aanmoedigt om middelen efficiënt te gebruiken.

- Hoe moet dit principe worden toegepast? Moet de berekeningsmethode voor de terugvorderingspercentages nauwkeuriger worden, bijvoorbeeld om rekening te houden met investeringen die bedrijven al hebben gedaan of met verschillen tussen subsectoren binnen de landbouwsector? Hoe kunnen we zorgen voor een betere kostendekking, wetende dat de kostendekking door particulieren al meer dan 100 % bedraagt, terwijl die van bedrijven en de landbouw laag of zelfs zeer laag is?
- In 2017 nam de industriële sector 40% van de kosten voor de zuivering van zijn afvalwater voor zijn rekening. De belasting op de lozing van industrieel afvalwater, die al zo'n tien jaar niet was verhoogd, wordt voor het jaar 2026 opnieuw aangepast. De kosten zullen echter altijd slechts gedeeltelijk worden terugverdiend. Moet de bijdrage van de industriële sector verder worden verhoogd (bijvoorbeeld via de "Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid"), of zijn er andere mogelijkheden, zoals vermindering aan de bron, om de verwerkingskosten te verlagen?
- Wat de saneringsdienst van afvalwater betreft, is de bijdrage van huishoudens via de waterrekening hoger dan de kosten die zij veroorzaken, wat betekent dat zij gedeeltelijk meebetalen aan de behandeling en afvoer van afvalwater uit de industriële sector. Aangezien de kosten voor diensten in de toekomst waarschijnlijk zullen stijgen, hoe kunnen we ervoor zorgen dat de lasten voor huishoudens niet steeds onevenwichtiger worden?
- Waar kan financiering worden gevonden voor de renovatie van bestaande infrastructuur (zuiveringsinstallaties, verzamelriolen, riolering)?

44% van de monitoringlocaties van de "Survey nitrate Eaux souterraines" (Survey nitraat Grondwater) waar de gemiddelde nitraatconcentratie in de periode 2020-2023 de kwaliteitsnorm overschrijdt, vertoont een sterke stijging tussen de twee onderzochte periodes. Deze aanzienlijke verslechtering van de kwaliteit van het grondwater kan worden verklaard door een sterke mineralisatie en ophoping van nitraat uit de landbouw onder het grondoppervlak tijdens droge periodes, gevolgd door een doorstroming naar de watervoerende lagen tijdens regenachtige periodes.

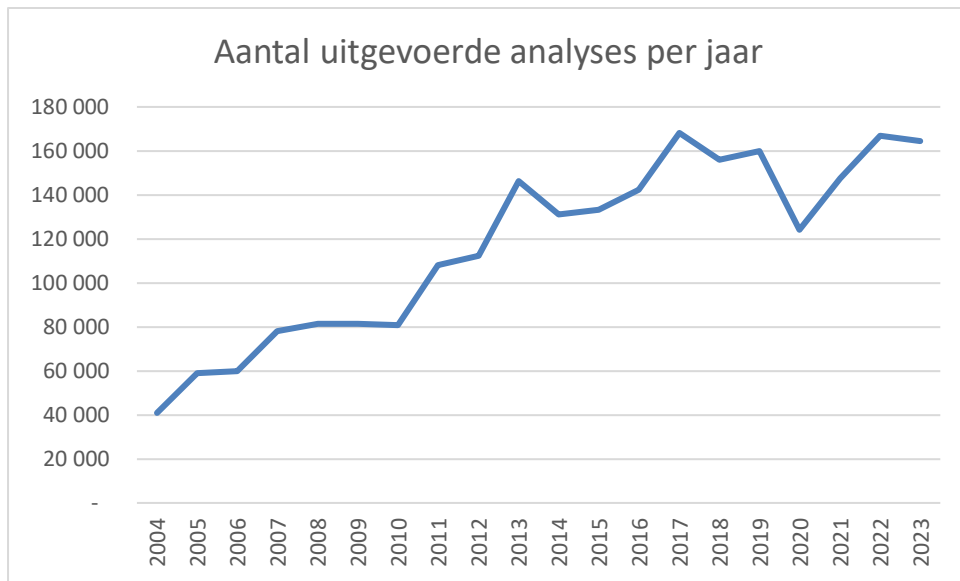
- Moeten de landbouwsector en/of de producenten van landbouwgrondstoffen een groter deel van de maatschappelijke kosten dragen die door waterverontreiniging worden veroorzaakt? Moet met name de belasting op de milieulasten die door landbouwbedrijven wordt veroorzaakt, worden verhoogd?

Uitdaging 4: Anticiperen op toekomstige uitdagingen via een cyclisch risico- en crisisbeheer

De waterhuishouding staat momenteel onder grote druk, waarvan de gevolgen ondanks aanzienlijke financiële inspanningen in de afgelopen decennia nog onvoldoende worden beperkt door het overheidsbeleid. De gevolgen van de klimaatverandering en het meenemen van vormen van verontreiniging die tot voor kort nog weinig bekend waren, onderstrepen de noodzaak om de kennis in een context van budgettaire voorzichtigheid te verbeteren. De evaluatie van risico's waarmee waterlichamen worden geconfronteerd, vormt een integraal onderdeel van de beheerplannen, door de analyse van de drukfactoren en de monitoring van de toestand van waterlichamen. Bijvoorbeeld

werden vijf grondwaterlichamen (MESO) in de PGDH3 als “risicovol” geclassificeerd, waarvan één zich in een slechte toestand bevindt. De vastgestelde oorzaken hebben met name betrekking op grensoverschrijdende overexploitatie, de invloed van ontwatering van steengroeven, de heterogene verdeling van de onttrekkingen en een afname van de natuurlijke aanvulling. Op basis van de huidige kennis is het weinig waarschijnlijk dat deze situatie wordt verergerd door een verhoogd risico op hydrologische droogte als gevolg van de klimaatopwarming, al kunnen zich in bepaalde jaren wel crisisepisodes voordoen. Daarnaast zouden overstromingen zoals die welke onze regio in juli 2021 hebben getroffen, zich op middellange termijn kunnen herhalen. Een cyclisch beheer van deze risico's moet het mogelijk maken om met dergelijke crisisepisodes om te gaan door instrumenten te ontwikkelen die het anticiperen op deze gebeurtenissen mogelijk maken.

- Hoe kunnen de meetnetwerken worden afgestemd op de opsporing van nieuwe beïnvloedende stoffen (wat wateronttrekking, analysecapaciteit, kosten voor de analyse, opvolging van de stoffen enz. betreft)? Welke maatregelen moeten vervolgens worden genomen wanneer een opkomende verontreinigende stof wordt opgespoord? Hoe moeten bovendien tegelijkertijd de crisissen worden beheerd die gepaard gaan met deze opkomende verontreinigende stoffen (met name PFAS*)?
- Hoe kan een gezamenlijk afgestemde strategie met de actoren worden ontwikkeld om het hoofd te bieden aan problematische opkomende verontreinigende stoffen, en om aan de verdeling van de kosten voor de uitvoering van deze strategie te werken, met name wat betreft de analysekosten?
- Krachtens de nieuwe richtlijn betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water wordt een risicocultuur ingesteld bij elk systeem voor watervoorziening, en moeten beheerplannen voor de veiligheid van het water voor de gezondheid (plans de gestion de la sécurité sanitaire de l'eau, PGSSE). Hoe kunnen we hiervoor, en met welke middelen, alle milieurisico's beoordelen die mogelijk in onze waterwingebieden aanwezig zijn, door optimaal van de beschikbare gegevens gebruik te maken en zonder noodzakelijkerwijs alle prioritaire stoffen van de KRW en andere opkomende verontreinigende stoffen op het niveau van elke waterwinning te moeten monitoren?
- Om een doeltreffender waterbeleid te ontwikkelen, hoe kunnen de uitdagingen op het gebied van waterbeheer, biodiversiteit, economie, voeding en menselijke gezondheid sterker worden geïntegreerd om daadwerkelijke systemische antwoorden te formuleren?
- Verschillende Europese richtlijnen op het gebied van water worden binnenkort herzien (richtlijn stedelijk afvalwater, richtlijn milieukwaliteitsnormen, kaderrichtlijn water). Waar kunnen financiële middelen worden gevonden om deze nieuwe doelstellingen te verwezenlijken, terwijl nog niet is voldaan aan de verplichtingen van de voorgaande richtlijnen?

Grafiek die aanhoudende stijging weergeeft van de jaarlijkse analyses voor het oppervlaktewater (bron ISSEP)

Het aantal verschillende parameters door het ISSEP wordt geanalyseerd, neemt elk jaar toe

Uitdaging 5: Drinkwater van hoge kwaliteit nu en in de toekomst waarborgen

Het blijft een voortdurende uitdaging om de burgers van voldoende drinkwater van onberispelijke kwaliteit te voorzien. Zal aan deze behoefte altijd kunnen worden voldaan, gezien de uitdagingen en knelpunten die in dit document aan de orde worden gesteld? Moet de drinkwatervoorziening tot een kernwaarde worden verheven, die voorrang boven de doelstellingen van het huidige economische beleid krijgt?

Bescherming van waterwinningen

- Al zo'n dertig jaar zijn de maatregelen ter aanpassing van de landbouwpraktijken in de buurt van waterwinningen op bewustmaking en vrijwilligheid gebaseerd. Moeten er nu verplichte maatregelen worden genomen die op een afweging tussen de kosten voor de landbouwers en de voordelen voor de samenleving worden gebaseerd, zoals voorzien in het Waterwetboek door het besluit van 2019, om de hulpbronnen te behouden?
- Is de preventieve bescherming van de hulpbronnen, door preventie- of bewakingszones rond de waterwinningen, voldoende ambitieus en coherent in het licht van de opkomst van nieuwe verontreinigende stoffen (PFAS, TFA, metabolieten van pesticiden), of moet deze worden versterkt en moeten de doelstellingen ervan worden uitgebreid?

Het waarborgen van een duurzame en rechtvaardig gefinancierde watervoorziening

- Het Regionaal Waterbeheerplan (SRRE 3.0) dat een geïntegreerde benadering van de watercyclus bevordert, voorziet ook in de voortzetting van de werkzaamheden rond het stellen van prioriteiten bij het watergebruik in geval van schaarste. Zal dit voldoende zijn om alle eerdergenoemde uitdagingen het hoofd te bieden?
- Moet de stijgende kostprijs van de drinkwaterzuivering, die verband met de aantasting van de hulpbronnen houdt, leiden tot een herijking van het overheidsbeleid in de richting van een betere bescherming aan de bron, die op lange termijn economisch duurzamer is?
- Moet de prioritering van drinkwater als essentieel gebruik in geval van schaarste explicieter worden vertaald in de mechanismen voor ruimtelijke ordening, vergunningsverlening en economische ontwikkeling?

De aanpak van toekomstige uitdagingen

- Wordt de veerkracht van de drinkwatervoorziening bij crises (langdurige droogtes, accidentele verontreiniging, cyberaanvallen, stroomstoringen) voldoende meegenomen in het overheidsbeleid en risicobeheerplannen?
- Vormt de afhankelijkheid van bepaalde gebieden van een beperkt aantal waterwinningen een structureel risico voor de voorzieningszekerheid, en moeten strategieën voor diversificatie van

de hulpbronnen (interconnecties, nieuwe waterwinningen, opslag, gecontroleerde grondwateraanvulling) worden versneld?

Goed water voor een goede gezondheid

- Drinkwater dat aan de kwaliteitsnormen voldoet, is een van de pijlers van gezonde voeding. Moet het leveren van water dat de gezondheid van de consument waarborgt een prioritaire doelstelling zijn van het beleid inzake duurzame voeding in Wallonië?

D: Werkprogramma en voorlopige timing

Het werkprogramma en de timing zoals hieronder voorgesteld, zullen de Waalse Regering in staat stellen de beheerplannen per stroomgebiedsdistrict aan te nemen op de datum opgelegd door de kaderrichtlijn water, namelijk uiterlijk op 22 december 2027:

- **Goedkeuring, in 2024**, door de Waalse Regering, **van het ontwerp van timing, werkprogramma en belangrijkste uitdagingen op het gebied van water** in de Waalse delen van de internationale stroomgebiedsdistricten.
- **Openbaar onderzoek** van zes maanden, **van december 2024 tot en met juni 2025**, over **de timing, het werkprogramma en de belangrijkste uitdagingen op het gebied van water** in de Waalse delen van de internationale stroomgebiedsdistricten.
- **Goedkeuring, begin 2026**, door de Waalse Regering **van de definitieve versie van de timing, het werkprogramma en de belangrijkste uitdagingen op het gebied van water** in de Waalse delen van de internationale stroomgebiedsdistricten.
- Bijwerking van de **stand van zaken** van de waterlichamen overeenkomstig artikel 5 van de KRW: “kenmerken van het stroomgebiedsdistrict, beoordeling van de milieueffecten van menselijke activiteiten en economische analyse van het watergebruik”.
- **Uitwerking van de maatregelenprogramma's**. De implementatie van de maatregelen van de voorgaande beheerplannen zal worden voortgezet, en er zullen nieuwe maatregelen worden voorgesteld, die passen bij de actiethematieken gelinkt aan de ‘Belangrijkste uitdagingen/Belangrijke kwesties’ die na afloop van het openbare onderzoek door de Waalse Regering zullen worden gevalideerd (begin 2025 tot augustus 2026).
- **Economische analyse**. De kostprijs van deze maatregelenprogramma's zal worden geëvalueerd, evenals de effecten ervan op het inkomen van de betrokken actoren (particulieren, landbouwers, industriëlen enz.) De aan de programma's verbonden kosten zullen worden vergeleken met de milieubaten gelinkt aan het bereiken van de milieudoelstellingen. Ten slotte zal er een nieuwe analyse omtrent het terugverdienen van de kosten worden verricht om de impact te kennen van deze maatregelen op de terugverdienpercentages van de diensten in verband met watergebruik (begin 2025 tot augustus 2026).
- **Milieueffectenrapport (MER)**. Aangezien de beheerplannen plannen en programma's vormen in de zin van richtlijn 2001/42/EG, is het nodig ze te evalueren in het licht van hun effecten op het milieu. Voorafgaand aan de opstelling van dit rapport zal de structuur van het MER (inhoudsopgave) in september 2025 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Waalse Regering (art. D.55 van het milieuwetboek)) (‘Code de l’Environnement’) (begin 2025 tot augustus 2026).

- **Goedkeuring** door de Waalse Regering **van de ontwerpen van de vierde cyclus beheerplannen en de maatregelenprogramma's** voor de Waalse gedeelten van de internationale stroomgebiedsdistricten in de loop van het laatste kwartaal van het jaar 2026.
- **Openbaar onderzoek omtrent de ontwerpen van de 4^e cyclus beheerplannen.** Na goedkeuring door de Waalse Regering zullen de ontwerpen van de beheerplannen, de bijhorende maatregelenprogramma's en het MER worden onderworpen aan een openbaar onderzoek, gedurende 6 maanden (van december 2026 tot juni 2027).
- **Definitieve goedkeuring van de beheerplannen per stroomgebiedsdistrict** door de Waalse Regering, voorafgaand aan 22 december 2027. De Waalse Regering zal de 4^e cyclus beheerplannen bekendmaken en ze bezorgen aan de Europese Commissie, en zal een elektronische rapportage uitvoeren vóór 22 maart 2028.
- **Tussentijdse rapportage (opvolging van de maatregelen),** vóór 22 december 2030.

E: Documenten voorgelegd in openbaar onderzoek en aanvullende informatie

Deze brochure en de bijbehorende gegevens zijn beschikbaar op de website:

« environnement.wallonie.be ».

Het openbaar onderzoek werd **van 2/12/2024 tot en met 2/06/2025** uitgevoerd.

De schriftelijke opmerkingen konden naar de SPW ARNE worden verstuurd:

- via een specifiek formulier op de website 'eau.wallonie.be',
- via e-mail naar 'eau@spw.wallonie.be',
- per post ter attentie van:

Secrétariat de la Direction des Eaux de Surface de la SPW ARNE,
Avenue Prince de Liège, 15 - 5100 JAMBES.

Met mondelinge opmerkingen kon u ook terecht bij de gemeentebesturen en de Riviercontracten.

Waalse Overheidsdienst: 1718 (gratis nummer)

Verantwoordelijke uitgever: Renaud BAIWIR

Waalse Overheidsdienst Landbouw, Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu

Avenue Prince de Liège, 15 – B 5100 NAMEN

Publication gratuite

N° de dépôt légal : X/2026/XXXXX/XX

Elke gehele of gedeeltelijke reproductie is verboden, behoudens schriftelijke toestemming van de Waalse Overheidsdienst.